

Andl Helga

Recenzió a „Kutatómunkák a Szokereszben” című könyvről

Kalányos Krisztina (szerk.): *Kutatómunkák a Szokereszben. Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium, Szeged, 2018.*

A szakkollégiumok létének meghatározó eleme a tudományos kutatómunka folytatása. A Szakkollégiumi Charta megfogalmazza, hogy „a szakkollégiumi munka közép-pontjában a magas színvonalú munka áll”, továbbá „a szakkollégium a felsőoktatási intézmény oktatási tevékenységén túlmenő szakmai képzést és önképzési lehetőséget nyújt tagjainak.” (Szakkollégiumi Charta, 2015¹) Ezzel összhangban a főként cigány, roma hallgatókat támogató szakkollégiumokban is nagy hangsúly helyeződik a tudományos tevékenységekre (kutatások végzésére, konferenciárészvételre, tanulmányírásra és publikálásra), miközben olyan közösséget is jelentenek ezek a szervezetek, mely a résztvevők számára inspiráló, egyben biztonságot nyújtó környezetként is értelmezhető.

A 2012-től működő Szegedi Keresztény Roma Szakkollégiumot a Szeged-Csanádi Egyházmegye alapította. A jelenleg is zajló EFOP pályázatuk specifikus céljai között szerepel „a hátrányos helyzetű, elsősorban roma származású hallgatók tanulmányi sikerességének előmozdítása, kutatási tevékenységekbe történő bevonása, társadalmi szerepvállalásának megerősítése”². Tevékenységeiknek egyik fontos lenyomata a „Kutatómunkák a Szokereszben” című kötet, mely 2018-ban jelent meg az elmúlt öt év hallgatói kutatásainak összegző műveként. A kiadvány címében szereplő „Szokeresz” nem csupán a szakkollégium nevében szereplő szavak kezdőbetűivel való játék, hanem a lovári „Szokeresz?” (Mit csinálsz?) kifejezés megjelenítése. Nézzük, *mit csinálnak* a kutatómunkák terén a hallgatók!

A kötet kronologikus rendben halad: 2013-tól évenként válogat a szakkollégisták által végzett kutatásokból. Az egyes részek hasonló felépítést követnek: elsőként a kutató hallgatóról olvashatunk rövid leírást – amely egyszerre jelent biografikus elemeket, autobiografikus töredékeket, önjellemzést, szakmai-tudományos előrehaladást, etc. –, ezt követően a hallgató által készített kutatási beszámolóból kaphatunk lényegi információkat az adott vizsgálat céljáról, módszeréről, eredményeiről, végül a kutatómunka tutori értékelése következik, mely kitér a közös munkára, a hallgató által elért sikerekre is. Ez utóbbi rávilágít arra is, hogy a szakkollégiumban hallgatók és tutoraik (a Szegedi

1 <https://szakkoli.hu/?id=23> (2018. 03. 20.) A Roma Szakkollégiumok rendelkeznek saját Chartával, tudományos és közösségi fókuszú céljaik egybeesnek a szakkollégiumokkal általában, specifikus célokkal kiegészítve.

2 <http://www.szkrsz.hu/szakmai-program/egyutt-mukodik-boldog-ceferino-program.html> (2018. 03. 20.) A szakkollégiumi honlapon a pályázat további részleteiről is olvashatunk.

Tudományegyetem oktatói és kutatói) aktív együttműködése zajlik, a tutori támogatás a szakkollégium egy fontos szolgáltatási eleme. A kötet reprezentatív akaratát jól mutatja az, hogy inkább a kutatás, mint a tudományos munka hangsúlyosan közösségi fázisa (tele kooperációval, szervezeti szinten való szabályozással, segítséssel, etc.) jelenik meg, azaz inkább a szakkollégiumi működés struktúrájának megmutatása a valódi tét.

A 18 kutatásnak majd mindegyike más diszciplináris területhez köthető: a kutatási témák között találunk jogi-jogtörténeti, szociológiai, sporttudományi, orvostudományi-idegtudományi, történettudományi, vallástudományi, környezetvédelmi, neveléstudományi vizsgálatokat is. És bár a tematikus fókusz sokféleségével találkozunk, a szakkollégium szerveződésének megfelelően hangsúlyosan vannak jelen a cigányokra, romákra vonatkozó kutatások, így foglalkozik kutatás többek között a cigányok, romák történetének jogi aspektusaival, a cigányok, romák médiareprezentációjával, a romani krisszel vagy a cigány, roma népesség munkaerőpiaci helyzetével. Hangsúlyosak továbbá a neveléstudomány széles tudományterületéhez tartozó témák, mint például a tanodák szerepének feltárása vagy a játékpedagógia lehetőségeinek vizsgálata a katolikus hit- és erkölcsstan oktatásában. Különböző mélységű kutatásokat mutat be a kiadvány: vannak a hallgatók között, akik a szakkollégiumi program keretében első kutatási projektjüket mutatták be, de van közöttük olyan is, aki PhD hallgatóként több éve folytat aktív kutatómunkát.

A 95 oldalas kötet bepillantást enged a szakkollégium életébe, megmutatja a szakkollégiumban zajló kutatómunka eredményeit, a hallgatók tudományos kutatómunka iránti elkötelezettségét, sokirányú érdeklődését. Némi hiányérzetünk csakis amiatt támad a kiadvány lapozgatása során, mert szívesen olvasnánk egy kötetbe szerkesztve a kutatásokról szóló részletesebb tanulmányokat is.

(A PTE Wlislocki Henrik Szakkollégiumban zajló hallgatói kutatások iránt érdeklődők számára javasoljuk többek között a Romológia folyóirat egy korábbi, 2015/10. számának „Kitekintő” rovatát, valamint a 2015-ben megjelent „Körkép. A Wlislocki Henrik Szakkollégium hallgatóinak írásai” című kiadványt.)

Egri Roma Szakkollégium

Evangélikus Roma Szakkollégium Nyíregyháza

Görögkatolikus Cigány Szakkollégium Miskolc

Jezsuita Roma Szakkollégium Budapest

Kaposvári Egyetem Roma Szakkollégium

Lippai Balázs Roma Szakkollégium Debrecen

Budapesti Református Cigány Szakkollégium

Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium

Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégium Debrecen

A Wáli István Református Cigány Szakkollégium Debrecen

Wislocki Henrik Szakkollégium Pécs

